

Borsten

Vrouwen pronken ermee, mannen kijken ernaar en plastisch chirurgen verdienen eraan. Maar achter het fenomeen borsten gaat veel meer schuil dan je op het eerste gezicht zou denken.

Tekst: Anne Loyen

Zogende dieren

Zoogdieren (*Mammalia*) onderscheiden zich ermee: moeders die hun jongen borstvoeding geven. Maar er bestaan heel wat variaties op dat thema. Zo zijn mensen en vleermuizen met hun twee tepels nogal slecht bedeed. Zeker in vergelijking met varkens, die er gemakkelijk twaalf kunnen hebben (en een topzeug zelfs wel tot zestien!). Mensenmoeders hebben dan wel weer veel meer geluk dan kangoeroemoeders: pasgeboren kangoeroes (zie foto) verdwijnen meteen in de buidel en liggen de eerste weken constant aan de tepel te lurken. En het toch al buitenissige vogelbekdier doet ook dit natuurlijk helemaal anders. Bij gebrek aan tepels komt de melk bij de vrouwtjes van deze soort uit melkklieren in de oksel- en borststreek. De pasgeboren jongen moeten het voedzame vocht uit haar huidplooiën likken.

Goddelijke borsten

- Extra grote borsten, extra blote borsten, extra veel borsten. Al sinds het begin der tijden gelden borsten als hét teken van vruchtbaarheid. En dus werden godinnen die ook maar iets met seksualiteit, goede oogsten of moederschap te maken hadden, doorgaans afgebeeld met twee enorme eh... vruchtbaarheidssymbolen.

- De Amazonen, wie kent ze niet? Het vrouwenvolk uit de Griekse mythologie was niet bang voor een potje vechten, en gebruikte dan vaak pijl en boog. Omdat hun rechterborst daarbij in de weg zou zitten, werd die verwijderd. *A-mazos* betekent in het Grieks dan ook 'zonder borst'. Of er ooit echte Amazonen hebben bestaan, valt moeilijk te zeggen. Maar toen de zestiende-eeuwse Spanjaard Francisco de Orellana in de Zuid-Amerikaanse jungle bewapende indianenvrouwen zag, had hij meteen een naam voor de rivier die hij op dat moment bevoer: Amazone.

- Volgens een andere Griekse mythe is de Melkweg ontstaan uit de moedermelk van Hera, de vrouw van de oppergod Zeus. Die had de door hem bij prinses Alkmene verwekte Herakles aan de borst van Hera gelegd, in de hoop dat de sterfelijke jongen goddelijke eigenschappen zou krijgen. Toen Hera wakker werd en dit merkte, duwde ze Herakles onmiddellijk van zich af. De melk die daarbij wegschoot, werd de Melkweg.

Waarom hebben mannen tepels?

Er komt met geen mogelijkheid melk uit, dus een kind kun je er niet mee voeden. En de meeste mannen ervaren hun tepels ook niet als supersexy. Het lijkt dus een gerechtvaardigde vraag: wat is eigenlijk het nut van die mannelijke tepels? Simpel gezegd hebben mannen tepels omdat ze nogal vroege vogels zijn. Tepels ontstaan al in de zevende week van de embryonale ontwikkeling. Op dat moment heeft de vrucht nog geen geslacht – dat gebeurt pas vanaf de negende week van de zwangerschap. De geslachtshormonen bepalen dan of het embryo een jongetje of een meisje wordt. Oestrogeen stuurt in de richting van een meisje, terwijl testosteron de kant van een jongetje opduwt. Maar de tepels zijn in die fase dus al lang en breed ontwikkeld, bij meisjes én jongetjes. En ook die laatsten zitten er vervolgens de rest van hun leven aan vast. Of dat nou nut heeft of niet.

Borstkanker in het nieuws

September 2011

Het Universitair Medisch Centrum in Utrecht opent een speciale polikliniek voor mannen met borstkanker. Omdat de ziekte jaarlijks 13.000 vrouwen en ‘slechts’ 100 mannen treft, is er weinig aandacht voor de mannelijke patiënten. Daar willen ze in Utrecht verandering in brengen.

December 2011

Onrust in boobjobland. Borstimplantaten van de Franse merken PIP en M-implants veroorzaken mogelijk borstkanker. Hoewel dit verband nog niet bewezen is, roept de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie vrouwen met deze implantaten op ze te laten verwijderen.

Februari 2012

Onderzoekers in Milaan voorspellen dat dit jaar negen procent minder Europese vrouwen aan borstkanker zullen overlijden. Vooral vrouwen tussen de twintig en de vijftig hebben veel betere overlevingskansen. De daling komt door aangescherpte behandelmethodes.

Maart 2012

“Borstamputaties vaak onnodig” koppen de kranten. Het is de conclusie van een 22 jaar durend internationaal onderzoek dat onder Nederlandse leiding werd uitgevoerd. In de meeste gevallen is een operatie waarbij de door kanker aangetaste borst gespaard blijft even veilig als een amputatie, schrijven de onderzoekers in het medische tijdschrift *The Lancet*.

Big Mamma's

Size does matter, zeker als het om borsten gaat...

177,80

Dat is de borstomtrek (in centimeters) van de vrouw met de grootste natuurlijke voorgevel van de wereld. Voor dit record van Annie Hawkins uit Atlanta (Georgia) geldt: eerst zien, dan geloven. Daarom de foto.

3460

Zo veel borstvergrotingen heeft dokter Ted Eisenberg uit het Amerikaanse Philadelphia op zijn naam staan. Het werkelijke aantal schijnt nog groter te zijn, maar is nooit officieel bewezen.

153,67

Zelfs met vijf operaties en een zeer toepasselijke artiestennaam lukt het stripper en model Maxi Mounds niet om het natuurlijke borstrecord van Annie Hawkins te overtreffen. Haar joekelomtrek komt nog bijna 25 centimeter tekort.

'B is for breasts – of which ladies have two

Once prized for the function, now for the view'

Robert Paul Smith, Amerikaans schrijver

'Wetenschappers zeggen ontdekt te hebben wat de belangrijkste biologische functie van borsten is: mannen gek maken'

Dave Barry, Amerikaans columnist

Anne Loyen raadpleegde voor deze rubriek onder andere de volgende literatuur:

- Stephan Juan: Waarom hebben mannen tepels? | Het Spectrum (2001)
- Jan Willem Geerinck. De geschiedenis van de erotiek | Van Halewyck (2011)